

Ціннісні орієнтири — основа життєвого вибору та успішної самореалізації особистості

Тема присвячена особистості, яка вміє реалізувати власні життєві плани і при цьому може бути корисною суспільству. Ви отримаєте уявлення про різноманітні життєві орієнтири людини, зрозумієте, як формується ціннісна матриця і чому вона стає визначальною під час ідентифікації особистості, налагодження взаємин з іншими людьми.

Треба визначити, що процвітання та щастя можна досягнути тільки завдяки чесній праці. Людські біди значною мірою є наслідком спроб зійти із цього природного шляху. У мене немає інших пропозицій, крім прийняти в усій повноті цей принцип природи.

Генрі Форд, 1933 р.

Я твердо вірю у правила компенсації. Справжні нагороди завжди йдуть за працею та жертвами (про свої досягнення). Я думаю, що немає глибшого почуття, яке може таїтись в людському серці, ніж почуття винахідника, коли він бачить, що його ідеї реалізовані.

Нікола Тесла, 1940 р.

Цінності не терплять абстрактного обговорення. Будь-яка цінність мусить мати дуже конкретне наповнення у конкретній ситуації. Звісно, на абстрактному рівні можна підтвердити: чесність — так, це прекрасно, це цінно! Однак, знаєте, правду ж кажуть — часом краще змовчати. Відтак у кожній окремій ситуації ми щоразу постаємо перед вибором: «Що є цінністю? Яке вирішення було б кращим?». Реалії завжди складніші і заплутаніші за теорії.

Юрій Андрухович, 2012 р.

*Які цінності є важливими для самореалізації людини, на думку відомих успішних людей?
І Яку роль відіграють цінності в демократичній державі?*

Що таке цінності та як їх обирати й оберігати?

У різних життєвих ситуаціях одні з нас ставлять на перше місце сім'ю, інші не уявляють власного благополуччя без кар'єрного росту, треті — віддають перевагу особистим інтересам, захопленням. Всі ці блага людина досягає завдяки наявній ієрархії цінностей, що визначає, які з них є пріоритетними. Цінності — це мірило людського щастя. Для кожного з нас життєві цінності є орієнтиром у різних видах діяльності. Вони сприяють особистісному зростанню, досягненню задоволення у житті, розвитку творчого мислення тощо.

Загалом, життєві цінності — це цілі та пріоритети, які, керуючи життям людини, визначають його сутність. Усвідомлений вибір людини у тій чи іншій

Ознайомтеся з наведеними нижче життєвими цінностями людини.
Доповніть перелік.

| Оберіть три найбільш важливі, на вашу думку, цінності.

Обговоріть зі своїми однокласниками/однокласницями три цінності, які стали найбільш популярними у класі, та три цінності, які здобули найменше голосів або взагалі не були обрані. Чому, на вашу думку, трапилася така ситуація?

Чому успішна самореалізація особистості залежить від ціннісних суспільних орієнтирів

У процесі самовизначення кожна людина формує власні життєві орієнтири, що базуються на цінностях, які визнані суспільством та державою. Сконструйована ціннісна матриця стає для людини визначальною у процесі ідентифікації, налагодження суспільних відносин та здійснення соціальних практик. Реалізація власного потенціалу, успішне застосування набутих знань і навичок у значущих для кожного сферах діяльності — незмінна складова щасливого життя особистості. Руйнування усталеної системи цінностей деякі люди сприймають як втрату сенсу власного життя.

Як правило, розрізняють: **індивідуальні цінності** (такі, що важливі для конкретного індивіда), **групові** (які мають значення у життєдіяльності колективу), та інтегруючі, визначальні — **загальнолюдські**. Хоча така класифікація є умовною, оскільки окремі цінності у певних ситуаціях можуть набувати іншого виміру.

Цінності нової України

«Сьогодні нам потрібні спільні ціннісні орієнтири, що зможуть об'єднати й повести українське суспільство вперед, разом, долаючи економічні й соціальні виклики». Саме такою була ідея організаторів проекту «Цінності нової України» (2015 р.), який полягав у визначенні найважливіших соціокультурних цінностей, що консолідують Україну та мотивують її рухатися вперед. До цієї суспільної ініціативи було задучено експертів-науковців, істориків з різних галузей: соціологів, психологів, лідерів думок та фахівців із питань ідентичності.

Свобода

Україна має бути територією свободи. Ми йдемо шляхом самоорганізації, десакралізації влади, сервісної держави, створення правил, які будуть прийняті серед виконавців. Робимо ставку на культуру порозуміння. Просто примуси та заборони не підходять. Закони повинні бути справедливими в розумінні тих, кого вони стосуються.

Свобода означає відповідальність. Кожен має взяти відповідальність за своє життя, свою сім'ю і своє оточення. Де усвідомлена відповідальність, там і гідність. Основою нашого буття має стати повага до себе і до інших.

В Україні й надалі співіснуватимуть різні соціокультурні групи, різні ідентичності. У різноманітності — наша сила. Нас об'єднає спільна національна свідомість, спільні цінності. Всі громадяни України знатимуть українську, а більшість також російську й англійську. На перше місце в об'єднанні вийде солідарність: почуття співпереживання, взаєморозуміння, співпраці, взаємопідтримки між різними групами, самовіддачі заради братерства, суспільної довіри. Ми різні, але хочемо бути разом. Недалеке минуле нас роз'єднує, але майбутнє об'єднує.

Україна продовжуватиме шлях толерантної й миролюбної країни, для якої важливим є добросусідство. Але для українців завжди будуть близькими мужність, захист. Ніхто не має права нам загрожувати, ми боронитимемо свою землю. Славне минуле, наш пантеон героїв-захисників дає нам гордість.

Визнання отримає чесна праця, успіх, реалізація, продуктивність,

Економічне процвітання

професіоналізм і, як результат, добробут. Ми маємо розвивати індивідуальне підприємництво й разом працювати на підвищення якості життя.

Ми будемо суб'єктом спільноти розвинених країн і повноцінним учасником світового розподілу праці. Для цього робитимемо ставку на технології, інновації, знання. Нам мало бути сировинною країною, Україна продаватиме продукт із доданою вартістю.

На шляху становлення та самореалізації особистості

Кожен із нас має потребу реалізувати власні здібності і знання. З огляду на це, особистість прагне відшукати своє місце в суспільстві, обрати професію, яка б відповідала її зацікавленню та потребам. Самореалізація починається з визначення мети, того, до чого прагне особистість.

Людина може зосереджуватися на отриманні якісної освіти, кар'єрному зростанні, здобутті слави, визнання та іншого, однак у досягненні своїх цілей вона має керуватися загальноприйнятими ціннісними орієнтирами.

| РЕЦЕПТИ УСПІХУ

Запишіть та проаналізуйте свої життєві цілі. Укладіть їх за певним порядком:
Цілі мають бути:

позитивними;

чіткими;

особистими.

Поділіть ваші великі цілі на кілька менших цілей чи завдань (люди більше схильні досягати цілей тоді, коли вони їх занотують).

Розподіліть свої цілі відповідно до зазначених у таблиці часових проміжків.

Цілі досягаються не відразу. Оберіть із власного переліку найбільш актуальну для себе ціль і спробуйте:

- # визначити конкретні кроки для досягнення мети;
- # передбачити можливі ризики;
- # прорахувати необхідні ресурси;
- # уявити коло людей, до яких можна звернутися за порадою, попросити допомоги.

Поміркуйте, які ще знання, уміння, навички потрібні людині, щоб реалізувати себе в житті?

Складіть власний «Рецепт успіху», поклавши в його основу ті ціннісні категорії, які вам найбільше імпонують.

Сучасне суспільство змінюється швидкими темпами, що впливає на життя людини. Люди перебувають у безперервному русі через здобуття освіти, шлюб, втрату чи набуття права власності, перехід на нову роботу, опанування нової спеціальності, професії тощо. Суспільство постійно розвивається, змінюється його структура, змінюються ідентичності людини, її цінності та цілі.

Соціальна мобільність, з одного боку, розширює можливості людині реалізувати свої здібності, схильності, можливості. З іншого ж, соціальну мобільність можна вважати певним викликом та ризиком для самореалізації людини. Самореалізація особистості в умовах соціальної мобільності залежить від спрямованості людини до **адаптації** та **креативності**, здатності активно пристосовуватись до природного простору, мінливого соціуму та величезного потоку інформації.

Зіскануйте QR-код і ознайомтеся з інформацією про молодіжні субкультури.

Поміркуйте над значенням поняття «самовираження».

У який спосіб воно може проявлятися?

Розгляньте інфографіку (завантажте зображення за допомогою QR- коду), що відображає топ-10 найбільш престижних професій в Україні (Міністерство освіти і науки України, 2017 р.).

Відшукайте, чи є серед них професія, яку ви мрієте обрати?

Визначте, які професії популярні серед випускників і стали запотребованими в суспільстві.

У яких професіях ціннісні характеристики спеціаліста є особливо важливими?

